

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 51 0 P 166808 22 Gž

Novi Travnik, 13.05.2022. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudija Nijaz Krnjić predsjednik vijeća, Stana Imamović i Alma Islamović članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „ECOTOK“ d.o.o. Travnik, Donje Putićevo broj 106 A, zastupan po punomoćniku Seadu Agić advokat iz Travnika, ulica Bosanska broj 75, protiv tužene N.S. rođena B. iz T. zastupa po punomoćniku Midhetu Gekić, advokat iz Gornjeg Vakufa, ulica Džemala Bijedića, Lamela A, radi duga, vrijednost spora 39.652,00 KM, odlučujući o žalbi tužitelja i njegovog punomoćnika izjavljene protiv presude Općinskog suda u Travniku broj 51 0 P 166808 19 P od 27.09.2021. godine, u sjednici vijeća održana 13.05.2022.godine donio je sljedeću:

PRESUDU

Žalbe tužitelja se djelimično uvažavaju i preinačava presuda Općinskog suda u Travniku broj 51 0 P 166808 19 P od 27.09.2021. godine u stavu trećem te obavezuje tužitelj da tuženoj naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 5.126,79 KM umjesto dosuđenih 7.803,86 KM.

U preostalom dijelu žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i potvrđuje prvostepena presuda u stavu prvom i drugom izreke.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev za isplatu duga po osnovu ulaganja u poslovni prostor tužene u iznosu od 39.652,96 KM sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama na pojedinačne iznose (stav prvi izreke) i prijedlog za određivanje mjere osiguranja kojom bi se tuženoj zabranilo otuđenje, opterećenje ili raspolaganje poslovnim prostorom površine 44,99 m2 koji se nalazi u stambeno poslovnom naselju Žitarnica u Travniku, izgrađen na k.č. 6/300 upisana u zemljišnoknjižnom ulošku broj 49 „E“ k.o. do okončanja ovog postupka ili do drugačije odluke suda (stav drugi izreke), tužitelj je obavezan da tuženoj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 7.803,86 KM (stav treći izreke) i preko dosuđenog iznosa, zahtjev tužene za naknadu troškova postupka je odbijen kao neosnovan(stav četvrti izreke).

Protiv ove presude žalbe su blagovremeno izjavili tužitelj neposredno i njegov punomoćnik. Tužitelj pobija prvostepenu presudu iz svih žalbenih razloga propisanih članom 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku i odluku o troškovima postupka. U odnosu na povrede parničnog postupka navodi da provedeni dokazi nisu cijenjeni na propisani način, jer su cijenjeni samo dokazi tužene kojima je poklonio vjeru, niti je dao obrazloženje zbog čega nije cijenio niti poklonio vjeru dokazima tužitelja, zbog

čega su počinjene povrede člana 7., 8., 123. i 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku i da zbog toga činjenično stanje nije pravilno i potpuno utvrđeno. U tom pravcu navodi da je sud zanemario činjenicu da je tužena vlasnik poslovnog prostora koji je tužitelj svojim sredstvima opremio i nabavio opremu za frizerski salon, da su finansiranje radova i namjenu prostora ugovorili tužena i njen bivši suprug P.S. u dogovoru sa vlasnikom N.S., da je u tom prostoru otvorena poslovna jedinica tuženog kojoj je djelatnost bila pružanje frizerskih usluga i čiji je voditelj bila tužena, a kako se radi o prostoru čiji je ona vlasnik, obavezala se da će tužitelju vratiti uložena sredstva, da je renoviranje i opremanje prostora finansirao tužitelj proizilazi iz računa koje je ispostavljao svojim nabavljačima, na koji način je povećana vrijednost poslovnog prostora i da tužitelj ne potražuje dobit koju je ostvarivao frizerski salon. Posebno ističe da je ugovor o zakupu koji je zaključen sa tuženom bio neophodan radi registrovanja poslove jedinice, a kako su tužena i suvlasnik tužitelja P.S. u to vrijeme bili u braku, nije ugovoreno vraćanja ugovorenih sredstava. I iz tih razloga smatra pogrešan stav prvostepenog suda da je tužbeni zahtjev neosnovan, jer povrat usloženih sredstava nije ugovoren, pri čemu zanemaruje činjenicu da je tužena vlasnik poslovnog prostora i koristi ga i nakon razvoda braka i na taj način se neosnovano obogatila. Iz navedenih razloga smatra da je pobijana presuda zasnovana na nepravilnoj primjeni relevantnih odredaba Zakona o obligacionim odnosima, koji regulišu neosnovano obogaćenje. Oспорava i stav drugi izreke presude kojom je odbijen prijedlog za određivanje mjere osiguranja, jer su ispunjene sve pretpostavke propisane Zakonom o parničnom postupku. Oспорava i odluku o troškovima postupka i predlaže ovom sudu da preinači pobijanu presudu, usvoji tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti i obaveže tuženu da mu naknadi troškove parničnog postupka ili da presudu ukine i predmet vrati na ponovni postupak prvostepenom sudu.

Punomoćnik tužitelja pobija prvostepenu presudu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Elaborira nesporno utvrđene činjenice i odredbe člana 1., 2. i 4. ugovora o zakupu od 09.09.2004. godine i u tom pravcu navodi da je Poslovna jedinica u prostoru tužene samo formalno registrovana i da je za te potrebe bilo neophodno zaključiti ugovor o zakupu, koji neodražava stvarnu volju stranaka što su potvrdili svjedoci Predrag i Niko Sučić, ali da njihove iskaze sud nije prihvatio, niti presuda u tom pravcu ima obrazloženje, iako ni tužena nije osporila navode ovih svjedoka, osim što tvrdi da je salon bio zajednička bračna stečevina. Iz navedenih razloga predlaže ovom sudu da ukine pobijanu presudu i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak. Potražuje naknadu za sastav žalbe u iznosu od 1.000,00 KM.

Odgovor na žalbe nije dostavljen.

Nakon što je ispitao osporenu presudu u granicama navoda iz žalbe i po službenoj dužnosti u smislu člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“ broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je zaključio:

Žalbe su djelimično osnovane.

Prijedlog konačno opredijeljen tužbenog zahtjeva je isplata duga po osnovu finansiranja renoviranja i opremu poslovnog prostora tužene u iznosu od 39.652,96

KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamatama i prijedlog za određivanje mjere osiguranja.

U skladu sa obavezom iz člana 7. stav 1. i 123. stav 1. Zakona o parničnom postupku, po prijedlogu parničnih stanaka izvršen je uvid u rješenje Kantonalnog suda u Travniku broj U/I 509/99 od 8.7.1999. godine sa priložima i rješenje istog suda broj U/I-112/01 od 2.4.2001. godine, Izvod iz sudskog registra za tužitelja, račune broj 73/04 od 12.07.2004. godine, 914/2004 od 21.04.2004. godine, 28-05-A-04 od 28.05.2004. godine, 4952004-1068 od 29.03.2004. godine, RPR-84-2006/2687 od 13.02.2006. godine, 24 od 29.04.2006. godine, 281/04-535 i 304/04-535, predračun firme „Frizerland“ d.o.o. Vitez broj 972/06-00000 koji se odnosi na plaćenu opremu i namještaj, rješenje ovog suda broj 006-GŽ-08-00 036 od 6.2.2008.godine. izjavu B.Č. od 24.01.2020. godine, izjava firme „Frizerland“ d.o.o. Vitez od 16.01.2020. godine, izjavu firme „FTM“ d.o.o. Novi Travnik sa analitičkom karticom za 2004. godinu, izjava firme „Electro Coin“ d.o.o. Vitez od 16.01.2020. godine, darovni ugovor OV: broj 160/2004 od 24.02.2004 godine, ugovor o najmu od 09.09.2004 godine, Uvjerjenje o poreznoj registraciji Poslovne jedinice tužitelja od 17.09.2004 godine, rješenje za tuženu izdato od Općine Travnik od 11.04.2008 godine, uvjerenje o poreznoj registraciji Frizersko kozmetički salon „SD“ od 23.04.2008 godine, Potvrdu „BET LIVE“ d.o.o. Novi Travnik od 03.02.2009 godine, presudu Općinskog suda u Travniku broj 51 0 P 008045 06 P od 30.01.2015 godine i rješenje registarskog suda o izmjenama podataka za tužitelja. Na okolnosti visine potraživanja provedeno je vještačenje po vještaku finansijske struke, izvršen uvid u nalaz vještaka od 08.02.2021.godine, saslušana vještakinja Sanja Kolenda, svjedok N.S., te zakonski zastupnik tužitelja i tužena u svojstvu parničnih stranaka.

Tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena je 18.06.2007. godine u kojoj je kao tužena označena S.N. vlasnica Frizersko kozmetičkog salona „.....“ T. radi povrata uložених sredstva u prostora i kupovinu opreme za frizerski salon u iznosu od 39.652,96 KM i zavedena kao privredni spor pod brojem 51 0 Ps 026425 07 Ps. Ovaj postupak je rješenjem od 18.11.2011. godine prekinut do okončanja parničnog postupka u predmetu broj 51 0 P 008045 06 P koji je vođen radi utvrđenja i podjele bračne stečevine između P.S. i tužene N.S., te se privredno odjeljenje prvostepenog suda rješenjem broj 51 0 Ps 026425 19 Ps 2 od 15.10.2019.godine oglasilo stvarno nenadležnim i predmet je po pravomoćnosti rješenja ustupljen parničnom odjeljenju, iz razloga što tužitelj po nalogu suda nije dostavio dokaz da N.S. obavlja registrovanu djelatnost, kao osnovno zanimanje, budući da je iz potvrde „Bet-Live“ d.o.o. Novi Travnik utvrdio da je zaposlena u tom pravnom subjektu od 01.01.2009.godine.

Spis je 26.11.2019.godine zaprimljen u parničnom odjeljenju i zaveden pod sadašnjim brojem. Kako je kao tužena i dalje bila označena S.N. vlasnica Frizersko kozmetičkog salona „...“ T., na pripremnom ročištu koje je održano 06.01.2020. godine, po nalogu postupajućeg sudije, tužitelj je uredio tužbu tako što je kao tuženu označio N.S., rođena B. iz T., ..., dok je ostao kod svih činjeničnih i pravnih navoda iz tužbe od 18.06.2007. godine.

Iz činjeničnog utvrđenja parničnog suda koje su utvrđeno ocjenom predloženih dokaza, proizilazi da je tužena upisana kao vlasnik predmetnog poslovnog prostora na temelju ugovora o poklonu od 24.02.2004. godine, koji je ugovorom o najmu na neodređeno vrijeme od 09.09.2004. godine izdala tužitelju, da se tužitelj kao

najmoprimac, između ostalog obavezao da će o svom trošku preurediti i opremiti predmetni poslovni prostor za obavljanje registrovane djelatnosti i da će tuženj za korištenje prostora plaćati mjesečnu zakupninu u iznosu od 1.000,00 KM, da ej u tom prostoru registrovana Poslovna jedinica tuženog Frizerski salon", da je brak između tužene i P.S. razveden i pravomoćnom presudom prvostepenog suda broj 51 0 P 008045 06 P od 30.01.2015. godine izvršena podjela bračne stečevine i da predmetni poslovni prostor nije obuhvaćen tom odlukom, jer predstavlja posebnu imovinu tužene. Iz nalaza vještaka finasijske struke od 05.02.2021. godine proizilazi da je na osnovu predloženih faktura od strane tužitelja i izjava ovlaštenih lica dobavljača tužitelja, tužitelj prema dobavljačima imao obavezu u iznosu od 36.839,34 KM, da je vještakinja od tužitelja tražila dokaz o plaćanju navedenih faktura koji joj ni nakon urgencije od 01.02.2021. godine, nije dostavljen i da predloženo vještačenje po vještaku arhitektonsko-građevinske struke nije provedeno jer je tužitelj na raspravi od 31.05.2021. godine odustao od provođenja ovog dokaza. Kako navedene činjenice nisu sporne, neosnovani su žalbeni navodi tužitelja da dokaze koje je on predložio, prvostepeni sud nije cijenio na način propisan članom 8. i 123. stav 2. Zakona i parničnom postupku.

Sporno je da li je tužitelj dokazao osnov i visinu potraživanja po osnovu ulaganja u poslovni prostor tužene i jesu li ispunjenje pretpostavke iz člana 269. stav 1. Zakona o parničnom postupku za određivanje mjere osiguranja.

Prava i obaveze iz ugovora o zakupu, što ugovor o najmu od 09.09.2004. godine po svojoj sadržini i jeste, uređena su odredbama 567. do 599. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list Republike BiH“ broj 2/92, 13/93 i 13/94 i „Službene novine Federacije BiH“ broj 29/03 i 42/11). Članom 567. stav 1. ovog zakona propisan je pojam ugovora o zakupu, kojim se zakupodavac obavezuje da će zakupcu predati stvar koja je predmet ugovora, uz ugovorenu zakupninu, članom 569. stav 1. da je zakupodavac dužan zakupcu predati zakupljenu stvar u ispravnom satniju, a članom 570. istog zakona propisane su obaveze zakupodavca u vezi sa održavanje, stvari u ispravnom stanju.

Među strankama je nesporno da je tužena u vrijeme zaključenja spornog ugovora bila vlasnica poslovnog prostora površine 44,99 m², koji se nalazi u stambeno poslovnom naselju Ž. u T., izgrađen na k.č. 6/300 upisana u zemljišnoknjižnom ulošku broj 49 „E“ k.o., da su 09.09.2004. godine zaključili ugovorom o najmu (zakupu) na neodređeno vrijeme, da je ugovor zaključen radi obavljanja registrovane djelatnosti tužitelja, da se tužitelj obavezao da će o svom trošku preurediti i opremiti poslovni prostor za obavljanje frizerske djelatnosti, da će tuženj za korištenje prostora plaćati mjesečnu zakupninu u iznosu od 1.000,00 KM i da je u tom prostoru registrovana Poslovna jedinica tuženog Frizerski salon".

Nasuprot žalbenim navodima, prvostepeni sud je pravilno utvrdio odlučne činjenice za donošenje zakonite odluke u ovoj pravnoj stvari. Prije svega da je tužitelj u tom prostoru registrovao Poslovnu jedinicu Frizerski salon" da su ugovorom od 09.09.2004. godine detaljno regulisali međusobna prava i obaveze i da nisu ugovorili obavezu tužene da tužitelju vrati uložena sredstva nakon što prestane obavljati djelatnost radi koje je prostor zakupljen. Iako su svjedok P.S. i zakonska zastupnik tužitelja u svojim iskazima tvrdili (na čemu tužitelj ustrajava i u žalbi) da se radilo o fiktivnom ugovoru, jer je stvarna volja strankama bila da tužena vrati uložena

sredstava, ti navodi nisu potvrđeni ni jednim drugim dokazom, pa je pravilno postupio prvostepeni sud kada tom dijelu iskaza, nije poklonio vjeru.

Članom 17. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima je utvrđena obaveza ugovornih strana na ispunjenje obaveza koje su preuzele konkretnim pravnim poslom. Kako se tužitelj ugovorom o najmu predmetnog poslovnog prostora obavezao, da će o svom trošku izvršiti renoviranje i opremanje prostora za obavljanje registrovane djelatnosti (frizerskog salona) i da je sjedište Poslove jedinice tuženog Frizerski salon „...“, upravo u tom prostoru, što proizlazi iz Uvjerenja o poreznoj registraciji Poslovne jedinice tužitelja od 17.09.2004 godine, činjenica da je ugovor zaključen u toku trajanja braka između tužen i P.S., koji je kasnije razveden, ne utiče na zakonitost pobijene odluke, sadržane u stavu prvom izreke.

Članom 269. stav 1. Zakona o parničnom postupku je propisano da sud može po prijedlogu stranke odrediti mjeru osiguranja pod uslovom da predlagatelj učini vjerovatnim svoje potraživanje ili pravo čije se osiguranje traži i ako postoji opasnost da bez takve mjere druga strana može spriječiti ili znatno otežati izmirenje potraživanja predlagatelja na način da bi svoju imovinu, otuđio, prikrrio, opteretio ili na drugi način s njom raspolagao, što bi moglo štetno utjecati na prava predlagatelja osiguranja. Iz ove zakonske odredbe proizilazi da je predlagatelj mjere osiguranja dužan dokazati oba kumulativno propisana uslova.

Tužitelj u toku glavne rasprave podnio prijedlog za određivanje privremene mjere i mjere osiguranja na način da se tuženoj zabrani otuđenje i raspolaganje sa poslovnim prostorom površine 44,99 m² koji se nalazi u T., naselje „Ž.“ izgrađen na k.č. broj 6/300, upisan u zemljišno knjižnom ulošku broj 49E k.o., koja odgovara parceli novog premjera k.p. 910 iz posjedovnog lista broj 2968 k.o., da je prijedlog odbijen jer nisu ispunjene kumulativno propisne pretpostavke iz člana 269. stav 1. Zakona o parničnom postupku, budući da je tužena pored ovog poslovnog prostora suvlasnica vikendice na Vlašiću i trosobnog stana u Vitezu. Nasuprot žalbenim navodima, i po ocjeni ovog suda tužitelj kao predlagatelj mjere osiguranja, nije dokazao pretpostavku iz člana 269. stav 1. tačka 2. Zakona o parničnom postupku iz razloga što je među strankama nesporno da je pravomoćnom presudom prvostepenog suda broj 51 0 P 008045 06 P od 30.01.2015. godine izvršena podjela bračne stečevine kojom je utvrđeno da bračnu stečevinu, između ostalog čini i vikendica na Vlašiću i trosoban stan u Vitezu.

Članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku i članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda propisani su standardi kojih se moraju pridržavati sudovi kod obrazloženja svojih odluka, kako bi odluka mogla biti ispitana po izjavljenom pravnom lijeku. Stoga obrazloženje odluke ne mora sadržavati sve detalje koje su stranke isticale u toku postupka, niti je neophodno dati ocjena svih izvedenih dokaza, nego samo onih na kojima se odluka zasnovana. U tom pravcu upućujemo na pravni stav Vrhovnog suda Federacije BiH u odluci broj 65 0 Ps 027064 14 Rev od 10.02.2015. godine, u kom pravcu postoji i veliki broj odluka Ustavnog suda BiH. Između ostalih u odluci broj AP 3074/17 od 31.01.2018. godine u kojima je ukazao na standarde koje mora sadržavati svaka odluka. Nasuprot žalbenim navodima, prvostepeni sud je dao potpunu i jasnu ocjenu dokaza koji su bitni za odluku u ovoj pravnoj stvari. Prije svega ocjenu ugovora o najmu predmetnog poslovnog prostora od 09.09.2004. godine, nalaz vještaka i

iskaza zakonskog zastupnika tužitelja i svjedoka P.S., jasno naveo činjenice koje je utvrdio ocjenom tih i drugih dokaza i dao dovoljno jasne razloge iz kojih nije poklonio vjeru dijelu iskaza zakonskog zastupnika tužitelja i svjedoka P.S. i razloge zbog kojih je odbio tužbeni zahtjev tužitelja za isplatu uložених sredstava u prosto tužene. Jasno je i obrazloženje koje se odnosi na odbijanje predložene mjere osiguranja. Činjenične i pravne razloge prvostepenog suda u cijelosti prihvata i ovaj sud.

Međutim, osnovano se ukazuje žalbom tužitelja da je odluka o troškovima parničnog postupka zasnovana na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, jer je Tužitelj Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 22/04 i 24/04, u daljem tekstu: Tarifa), materijalno pravni propis pobijana. Naime, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da su tuženoj, koju je zastupao punomoćnik, dosuđeni troškovi u ukupnom iznosu od 7.803,86 KM od čega za radnje koje je poduzeo punomoćnik tužene u postupku koji je vođen pred privrednim odjeljenjem i to za sastav odgovora na tužbu 793,00 KM, za pristup na pripremno ročište održano 11.03.2010. godine 809,05 KM, za pristup za glavnu raspravu održana 20.05.2010. godine iznos od 802,89 KM i za pripremno ročište od 14.10.2019. godine iznos od 942,00 KM. Za radnje punomoćnika tuženog u parničnom postupku, za pristup na pripremno ročište od 06.01.2020. godine iznos od 958,00 KM, za nastavak pripremnog ročišta od 29.10.2020. godine iznos od 961,00 KM, za pristup na glavnu raspravu 31.05.2021. godine iznos od 982,00 KM, za nastavak glavne rasprave na dan 27.08.2021. godine iznos od 999,00 KM i 556,92 KM za prevoz punomoćnika na relaciji Gornji Vakuf /Uskoplje-Travnik i nazad. Međutim iz spisa proizilazi da je ročište za glavnu raspravu koja je bila zakazana za 20.05.2010. godine, opozvano na samom ročištu jer nisu bile ispunjenje pretpostavke za njeno održavanje, zbog čega tuženoj za pristup punomoćnika na ovo ročište po osnovu člana 13. stav 6. tačka a) Tarife pripada 25% od nagrade što iznosi 200,72 KM, za pripremno ročište 14.10.2019. godine tuženoj je po osnovu člana 13. stav 5. tačka a) Tarife ovom odlukom dosuđen iznos od 50% odnosno 404,52 KM, jer se radi o nastavku ročišta od 11.03.2010. godine, zatim za nastavak pripremnog ročišta od 29.10.2020. godine 480,00 KM i za nastavak glavne rasprave od 27.08.2021. godine 499,50 KM. Tako da je tuženoj za radnje koje je poduzeo njen punomoćnik, umjesto dosuđenog iznosa, dosuđen iznos od 5.126,79 KM.

Pored toga tuženoj su dosuđeni i troškovi prevoza punomoćnika na relaciji Gornji Vakuf/Uskoplje-Travnik iz člana 31. stav 4. Tarife u iznosu od 556,92 KM. Međutim, ovi troškovi nisu bili nužni u smislu člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku, jer se ne radi o predmetu u kome tužiteljici adekvatnu pravnu pomoć ne bi mogli pružiti advokati iz sjedišta suda. U tom pravcu ukazujemo na usaglašeno pravno shvatanje usvojeno na Panelu za ujednačavanje sudske prakse iz građanske oblasti od 30.01.2014. godine, prema kome se advokatu čije sjedište nije u sjedištu suda pred kojim se vodi postupak, se priznaju troškovi do visine koje bi stranka imala da ju je zastupao advokat sa sjedištem u mjestu suda. Ovim pravnim pitanjem bavio se i Ustavni sud BiH u odluci broj AP-3184/17 od 22.05.2019. godine (tačka 27).

Ostale žalbene navode ovaj sud nije cijenio iz razloga propisanih članom 231. Zakona o parničnom postupku.

Kako stav četvrti izreke nije pobijan, ovaj dio presude je postao premoćan istekom roka za žalbu.

Kako ne stoje žalbeni razlozi a ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, temeljem odredbi 226. i 229. tačka 4. Zakona o parničnom postupku, žalbu je valjalo odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu.

Predsjednik vijeća
Nijaz Krnjić

Izvjestilac
Stana Imamović

Predsjednica Građanskog odjeljenja
Mirjana Grubešić